

„Edinost“

Izšaja enkrat na teden, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto 24 krp
za pol leta 12 „
za tri mesece 6 „
za en mesec 2 krp

Naročnino se plačevati naprej. Na naročbo brez priložene naročnine se upravnika ne odziva.

o tobakarnah v Trstu se prodajajo po: 50 krp po 6 stotink (3 avč.); 100 krp po 8 stotink (4 avč.)

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petih. Za večkratno naročilo s primerom popustom. Ponudba, osmrtice in javne zahvale domaći oglaš. se računajo po pogodbi.

Val dopoln naj se pošilja uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglaš sprejema upravnika. Naročnino in oglaš se plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravištvu, in sprejemajo inšerate v ulici Molin placu št. 3, II. nadst.

odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik koncesij lista „Edinost“

Nacionalna tiskarna koncesija lista „Edinost“, v Trstu

Volitve v voloskem okraju.

Kakor smo že naznanili, je deželni zbor istrski v svoji seji od dne 27. t. m. odobril vse volitve, razen onih voloskega okraja, toliko one za skupino kmečkih občin, kolikor one za skupino mest.

Volitve dotičnih poslancev tega okraja, dra Stangerja (za mesta) in prof. Spinčiča in Mandiča (za kmetijske občine), je izročil deželni zbor verifikacijskemu odseku, izvoljenemu navlašč za to.

V tem je postopal povsem po predpisih. Ako je kaka volitev protestirana, izročiti se ima posebnemu odseku v proučenje in poročanje. In rešeni volitvi sti bili v resnici protestirani. Ona dra Stangerja že v decembru 1901, druga pa še le 16. junija t. l.

To poslednje dejstvo je jako značilno. Proti volitvi se je protestiralo še le tikoma pred otvorjenjem deželnega zbora. Iz vsebine protesta je razvidno, da je bil isti sestavljen od deželnega odbora samega in potem odposlan na podpis nekemu plačancu italijanske stranke!!

V protestu se navaja, da v listinah nekaterih občin ni naveden in vpisan davek posamičnih volilcev, da c. kr. okrajno glavarstvo ni potrdilo enakosti listin za volitev v deželni zbor z listinami poslednjih občin. Volitev, da so bile listine sestavljene samo v jednem vzoru (eksemplaru). Kakor bitstven pogrešek se posebno poudarja rečeno nepotrjenje od strani c. kr. okr. glavarstva. Vsega tega ni mogel vedeti oni, ki je podpisal protest: ni mogel nikjer rednim potom videti listin, ker dotičnika sploh ni bilo na občini, ne pred volitvami, ne za časa volitev, a pozneje so bile listine povsem kratko na c. kr. namestništvu in potem pri dež. odboru.

Prigovori proti izvolitvi gg. Spinčiča in Mandiča so povsem nični. — So — samo da so, toliko od strani onega, ki je protest podpisal, kolikor od strani deželnega odbora, ki je utok osvojil — seveda: svoj lastni utok je moral osvojiti! Pogreškov, kakoršnji so navedeni tu, je na vsaki volitvi, da, celo mnogo večih! In vendar je deželni odbor predložil odobrenje istih!! Pogrešek, katerega dež. odbor označa bitstvenim, v resnici ni tak, ker, naj je že c. kr. okrajno glavarstvo potrdilo enakost listin ali je ni

potrdilo, iste morejo biti, in so tudi, kakor smo obveščeni, jednake. Ako bi se sploh imelo kaj storiti pri tem, bilo bi to, da c. k. vlado, oziroma dotične uradnike pozove na red, in da se sploh nameščajo le uradniki, ki znajo in hočejo vršiti svoje dolžnosti. Volilcev, ljudstva, občin nismeti kaznovati radi pogreškov c. kr. oblastni!! Občine so storile svojo dolžnost in so na vsej volitvi postopale redno in zakonito, kakor predpisuje zakon in kakor so bile pozvane od c. k. oblastni!!

Volilci, in sicer pravi volilci so volili mirno, trezno, v redu, po zakonu. Nikjer ni bilo nikakega prigovora. V 5 občinah (Jelšane, Materija, Podgrad, Kastav, Volosko-Opatija) izvolili so naši volilci enoglasno naše volilne moze in sicer 74 njih! V jedni, Lovrnu, 4 z večino glasov. V dveh občinah, Moščenica in Veprinac, zmagali so protivni volilci z večino glasov in izvolili 11 nasprotnih volilnih moze. Teh 11 protivnih niso niti prišli na volitev poslancev, niti niso uležili kakega protesta! Sploh niso ničesar storili. Na volitev je prišlo naših 74 volilnih moze in vsi so oddali kakor eden moze svoje glasove za gg. Mandiča in Spinčiča. Ni na tej volitvi, ni na volitvi volilnih moze ni bilo nikakega prigovora — ni najmanjšega. Šlo je torej vse gladko kakor po loju. Teško si je možno misliti mirneje, redneje, zakoniteje volitve, nego je bila volitev obeh poslancev kmečkih občin okraja voloskega. Ako se ima taka volitev uničiti, potem je jasno, da večina deželnega zbora postopa samovoljno, nasilno, da hoče brez potrebe izzivati in dražiti ljudstvo voloskega okraja, da hoče temu ljudstvu provzročiti zgubo časa in denarja, kakor je to storila že leta 1883, 1889 in 1896.

Za vse to pa bi morali pozvati na odgovornost c. kr. vlado in njene organe — in sicer najodločneje in na pravem mestu! Ista c. kr. vlada bila bi odgovorna — ako se ne stori, kar zahteva najelementarnejša pravičnost — za vse ono, kar bi se potem utegnulo pripetiti v deželnem zboru.

Tudi volitev dra Stangerja za mestno skupino voloskega okraja je povsem zakonita. Isti je dobil 96 glasov, protikandidat njegov pa le 47. Torej je dr. Stanger dobil več nego dvakrat več nego njegov italijanski protikandidat!

osobito gospe. Vse je sililo bliže k glasovirju in naenkrat se je okoli Nikolaja nabrala publika, katerej se je ljubilo poslušati ga z največo pieteto. Semkaj je pristopila tudi pobožna baronica iz boljše družbe, a tudi markiza Mary s svojima dvema kavalirjema, grofoma Armanom in Jankom, s katerima se je zabavala isti hip.

Videči se obkoljenega od vseh strani od kroga, ki je poln poželenja čakal na njegovo sviranje, se je Nikolaj nasmešil in izjavil prostodušno:

»Slavna publika naj ne pričakuje nič osobitega. Kar bom sviral sedaj, je »privatissimo« med komteso in menoj. A kdor hoče, naj le posluša.«

In začel je s svojim vibrirajočim, s ipak ne nesimpatičnim glasom peti s spremljevanjem glasovirja sotto voce najnovejšo francosko ljubavno pesem, moderno, ali nežno in sentimentalno:

Tu reposais les bras ouverts
Et te voyant j'eus dans mon âme
Un feu pareil aux grands éclairs
Et qui de son désir enflamme
Si ton sommeil n'avait pris fin,
J'aurais pris un bain divin.

Je dormais et croyais rêvant,
Que tu dormais dans ma couchette,
Et je volais le cœur vibrant
Avec toi dans l'éther en fête.

Tržaškim socialistom ozirom na šolsko vprašanje.

(Članek, pisan izven uredništva.)

IV.

Briga v Trstu gospodovne stranke za šolstvo sega torej le tako daleč, do koder sega korist stranke; signori skrbijo za šolstvo v toliko, v kolikor služi ista namenom — kaste in nacionalne objestnosti! Glavni namen pa je pomnoževanje laškega elementa z italijaniziranjem naše slovenske dece, z decimiranjem našega elementa v nastopajoči generaciji.

O da, gospoda so silno usmiljeni, silno dobrotljivi do naše slovenske dece izlasti po spodnji okolici. Nudijo jej košice, o posebnih prilikah jo pogoščajo, vsako leto jej dajejo po kake hlače, kako krile, kakov čelvelček.

Ali ta ljubezen ni ljubezen. Ta ljubezen se bliža slovenski materi z namenom, da jej iztrže otročiča iz naročja! Da, signoria ima rada naše otroke, dokler dela na to, da isti preko šole preidejo iz posesti slovenskega v posest laškega življa!

Ta namen potujčevanja slovenskih otrok jih vodi, ta namen jim je pred očmi, kadar ustanovljajo šole. Ne, drugi čitatelji: ne, ko so ustanovljali in urejali to sedanje šolstvo, ni jih vodila ljubezen, ampak vodil jih je grd nacionalni egoizem in pa strast, ki je spremljevalka tega egoizma.

O tem se posebno lahko uverimo, ako se ogledamo po naših dekliških šolah. Skoro za vsakim ogrom je taka šola za deklice. Vse polno jih je. In vrata te šole so na stečaj odprta tudi slovenskim deklicam. O, ni se bati ne, da bi je ne vprejeli te naše deklice, da bi ne bilo prostora zanje. Ali tu je jarek, v katerega pada skrb gospode za resnične vzgojevalne namene šole in iz katerega reži grdi obraz grdega namena: naši deklici so vrata odprta v vse šole le dotlej, dokler je ista mala, dokler obstoji potreba potujčevanja iste, odvrčanja od lastnega jej pokoljenja! To je torej: dokler deklice hodijo v ljudske šole in k večemu še v meščanske šole! Čim pa so deklice dovršile ljudske, oziroma meščanske šole — zapirajo se ji šolska vrata — potem ni več prostora zanje, ko bi hotele nadaljevati svoje nauke, ko bi si hotele na-

birati višega znanja. Tu je deklicam revnejših starišev zaprta pot dalje. Tu še le, na pragu do višje izobrazbe, se kaže očitno, od kje, iz kakih razlogov, izvira tista — ljubezen signorov, ko so našim otročičem tako radi odpirali vrata svojih političnih in valnih šol!!

Oni računajo, da je z dovršeno ljudsko, ali k večemu še meščansko šolo, dosežen tisti glavni namen, ki so ga oni prisodili vsemu temu šolstvu ozirom na neitalijanske otročiče: namen italijanizacije. Za drugo se oni ne brigajo, kakor se sploh niso nikdar brigali za to, da bi se revnejši sloji — pa bili to italijanski ali slovenski — povzpeli na viši kulturni in tudi moralni nivo!

Da se umejemo torej! Iz meščanskih šol morejo deklice prestopiti v višje učilišče, v ženski licej, iz katerega prihajajo bodoče laške učiteljice. Ta zavod ima namreč pravico javnosti in je izjednačen srednjim šolam. Sedaj pa čujte: v ta licej morejo zahajati le deklice, katerih stariši so tako premožni, da morejo plačevati po 20 K na mesec. Ali ne umejete, kaj pomenja to! Nič drugega, nego da so deklicam iz revnejših rodbin vrata v ta licej zaprta!! V istem Trstu torej, kjer tako — ljubeznjivo vprejemajo slovensko dečo v ljudsko šolo, da se tu potujčujejo, v istem Trstu pa potem zapirajo vrata do višje izobrazbe vsem revnejšim, pa bodi še tako nadarjenim otrokom, slovenske in — italijanske narodnosti!

Kaj pravijo gospodje socialisti k temu? Ali morejo vspriti takih dejstev še govoriti, da naš boj na tem polju izvira iz slovenskega narodnega šovinizma? Ali ni marveč ves ta boj proti šolskemu sistemu tržaškemu: kulturni in eminentno človekoljuben boj, ker je boj proti privilegijem kaste in boj za princip enakosti, boj za jednako pravico vseh do omike, do izobrazbe, in vsled tega tudi boj za intelektualni razvoj vseh slojev, tako, da bodo mogli tudi vsi sloji razmerno participirati na moči in na vplivu?!

Gospodje socialisti, razmisljajte!

Politični pregled.

V Trstu, 30. junija 1902.

Sprememba na tržaškem namestništvu? — Nedavno temu je neki

Po teh besedah je udril v objesten, vsem dobro znani smeh, s katerim je pokazal, da je vse pusta šala, kar je rekel malo prej.

»Vous êtes un méchant!« mu je rekla Melita smešljivo ter ga udarila s pahljačo po roki.

Melita je postala popolnoma dobre volje in se spustila z Nikolajem v živahen razgovor o pariški izbrani družbi, v kateri se je gibala pred štirimi leti. Njo je zanimalo čuti vesti o znanih jej boljarskih rodbinah, o umetnikih in književnikih, s katerimi je obdevala v Parizu, o gledališču in operi, o boulognskem gozdu in življenju raznih klubov. Mladi umetnik jej je mogel dati točnih obvestil o vsem tem, ker so mu bile vse te stvari znane iz osebnega izkustva. On je živel v Parizu v krogih boljše družbe; obiskaval je salone boljarskih dam, hodil je v razne klube, obdeval z umetniki vseh umetniških strok, obiskaval gledališče in opero, imel dobre znanke med igralkami in pevkinjami, kratka: poznal je Pariz in živel v njem, kakor da se je porodil tam.

(Pride še.)

PODLISTEK.

MELITA.

Povest iz naše dobe.

Spisal Josip Evgen Tomić; prevedel Radl.

Prvi del.

IV.

»Sem jako radovedna«, je rekla Melita, katera je začela malo po malem pozabljati svoje zle volje. »Imate li kaj pri sebi?«

»To ni moja navada, vi to dobro veste, da muzikalij ne nosim s seboj... Pri meni je vse tukaj shranjeno, tu je moj arhiv«, je dodal in uprl prst na čelo — »ako želite čuti kaj novega, jaz sem takoj pripravljen.«

»Prosim vas, lepo vam prosim.«

Nikolaj je sel brez obotavljanja za glasovir, ki je bil že odprt. Melita je sela tik njega na stran. Mladi maestro je udaril dva tri močne akorde in preletel za tem z redko brzino preko tipk z jednega konca do drugega in nazaj, da bi se uveril, je li ni nikjer neskladnosti? Glasovir, krasno delo dunajskega tvorničarja, je bil popolnoma v redu. Na to je pazila grofica-domačinka, katerej je bil glasovir najmilejša zabava v svobodnih trenutkih.

Zvoki glasovirjevi so elektrisirali družbo,

nemško radikalni list v Gradcu namigoval na predstojajočo spremembo na čelu politične uprave v Primorju. Za tem je tudi praška »Politika« beležila vest, o kateri je rekla, da se širi v političnih krogih, vest, da se grof Gočs skoraj umakne sebi, ki bo Italijanom bolj po godu.

Zadnje čase pa so listi: »Information«, »Narodni listy« in »Reichswehr« v pozitivni obliki govorili o predstojajoči spremembi v osebi načelnika na c. kr. namestništvu v Trstu.

Izlasti je »Reichswehr« z razprtimi črkami prinesla to vest.

Mi beležimo vse to le po dolžnosti kronistov.

K večjemu bi povdarili kakor beleženja vreden moment, da je o poročevalskih listov »Narodni listy«, »Reichswehr«, in »Information« znano, da imajo take zveze in koneksije, da morejo biti precej dobro obveščeni o nakanah osrednje vlade!

Trozveza — obnovljena! Iz Berlina je došla včeraj vest, pričakovana sicer od vsakogar, ki pa vendar deluje kakor senzacija: trozveza je obnovljena. Pogodba o podaljšanju trozveze so podpisali v soboto v Berlinu: nemški državni kancelar grof Bülow, avstro-ogerski poslanik pl. Szögyény in italijanski poslanik grof Lanza. Trozveza je sklenjena nespremenjeno, prav čisto nič se ni spremenilo na njej. Posebno se v službenih brzojavkah povdarja to dejstvo nespremenjenega obnovevanja oziroma na zvezo med Avstrijo in Italijo! Ista poročila pripisujejo pomembnost tudi dejstvu, da se je instrument obnovevanja podpisal ravno v Berlinu. Oziroma na specialno razmerje med Avstro-Ogersko in Nemčijo se povdarja posebno, da politika Nemčije nasproti Poljakom ni čisto nič skalila tega razmerja. Še več: v jedri brzojavk nahajamo tudi odstavek, po katerem sklepamo, da v Berlinu zahtevajo, naj avstrijski državniki še bolj krivijo svoja hrbtišča, nego se je to godilo dosedaj, milostnemu zatrdilo, da si ostanemo stari dobri prijatelji, sledi opomin, kako da krogi okolo nemškega kancelarja žele, naj bi se v parlamentu na Dunaju, v avstrijskem parlamentu, ne ponavljali več taki nastopi kakoršen je bil Klofačev.

To naj bi bilo menda nekako tako-le: minister za zunanje stvari baje suverene Avstrije naj bi vodil evidenco o razpoložljivih v Berlinu in o zahtevah berlinskih: o čem se sme in o čem se ne sme govoriti v avstrijskem parlamentu! Dobljene ukaze bi sporočal potem avstrijskemu ministru predsedniku, a ta predsedniku avstrijskega parlamenta, ki bi imel nalog, da takoj razveljavi parlamentarni princip in zamaši — če ne bi šlo drugače, tudi z brabijalno silo — usta vsakemu govorniku, ki bi hotel govoriti nekaj, kar ni v Berlinu po godu.

Torej ne le, da ostane vse pri starem, ampak ukleniti nas hočejo še v večjo zavisnost. Trozveza ohrani svojo strupeno ostrino proti Slovanom monarhije. Tu ne pomaga udajati se nikakim iluzijam. Trozveza bo služila nemškim interesom, zunanja politika naša bo urejena dalje po zahtevah trozveze in tej zunanji pol. primerno prikrojena bo tudi naša notranja politika. To je, na suho in kratko povedano: Slovanom nasprotni sistem ostane v veljavi v zunanji in notranji politiki monarhije. Da-li pa ni ta sistem v svojih neizogibnih konsekvencah nasproten še komu drugemu?!

In kakor je že navada to, da onega, ki ima škodo, se zasmehujejo, tako se godi tudi tu: komentarji, ki jih iz Berlina doli pošiljajo o podpisu instrumenta, s katerim se trozveza podaljšuje, zveče kakor proračuneno zasmehovanje naroda češkega in poljskega na severu države in na jugoslovanskih!

Tržasko vesti.

† Lavrencij Serajnik.

Iz Tinj na Koroškem prihaja žalostna vest, ki gotovo pretrese do srca vsakogar, ki je poznal Njega, ki je v soboto zatisnil tamkaj svoje trudne oči! Častita prikazen je bil 94-letni inful. prošt kolegijalnega kapitlana velikovškega, nadžupnik tinjaki, bivši dekan, starostv koroških duhovnikov in biseri mašnik, vitez reda železne krone III. vrste, nositelj častne svetinje, častni občan

sent jakobski v Rožni dolini itd., Lavrencij Serajnik, pojava, ki te je silila v pravo, resnično, iskreno spoštovanje. Življenje pokojnikovo je spolnilo skoro eno stoletje — že ta okolnost te sili, da upogneš glavo v spoštovanju. Koliko bojev, koliko razočaranj, koliko bōli je doživelo to srce v tolikih letih, v življenju, ki se je res podaljšalo do skrajnih mej! Ali ni v utrujenosti, ki bi bila umevna po tolikih borbah na življenja poti, ni brame mnogih let nista mogla škoditi iskri, ki je živo šarela v srcu pokojnikovem, iskri ljubezni do svojega tlačenega naroda. Kljub taki visoki starosti se je pokojnik do zadnjega živo zanimal za borbe in stremiljenja svojega naroda, in ne mené se za breme let, ki je moral nositi, smoga videli do nedolgo prihajati na važne sestanke. Tako nas je uprav ganilo, ko smo na vseslovenskem shodu v Ljubljani videli tega častitljivega starčka, kakor je z vsem zanimanjem sledil razpravam.

Da, o pokojnem proštu Serajniku velja v polni meri, da je zatisnil svoje trudne oči! Utrujen po nenavadno dolgem življenju, polnem ljubezni do svojega naroda in z isto spojene moreče skrbi — je legel pok. Serajnik k večnemu počitku. Živel je dolgo in živel je — v ljubezni in zvestobi do svojega naroda. Ti narod pa si dolžan, da pokojniku ohraniš hvaležen, blagoslovljen spomin!!

Tržaska volilna reforma. V sobotni številki smo pisali o predloženi tržaski volilni reformi. Mej drugim smo omenili, da bi po tej reformi zgornja okolica (V. in VI. okraj) volila dva poslanca in sicer vsaki okraj za se jednega, kakor prej, iz česar bi se zdelo, da zgornja okolica ne voli nobenega poslanca na podlagi občne volilne pravice. To pa nam je popraviti v toliko, da zgornja okolica bi volila res le dva poslanca, kakor prej, ne pa vsaki okraj za se po jednega. Po novi volilni reformi sti namreč nameravani dve volilni telesi. V prvem volilnem telesu bi volili dosedajni volilci V. in VI. okraja skupno jednega poslanca, a v drugem volilnem telesu zopet skupno drugega poslanca na podlagi občne volilne pravice. V sklad tega bi bili dosedajni volilci zgornje okolice: posestniki, obrtniki itd. prav za prav prikrajšani za jednega poslanca volilec iz splošne kurije na korist. Iz tega postopanja proti zgornji okolici se vidi, da Italijani nimajo upanja pridobiti tako hitro zgornjo okolico, radi česar skušajo isto prikrajšati v njenih pravicah, dočim so malec bolj velikodušni proti spodnji okolici, katero upajo lažje pridobiti za italijanstvo. Upamo, da se gospōda motijo v teh računih, ker lahko trdimo smelo, da narodna zavest tudi v spodnji okolici ne nazaduje, ampak napreduje ter se postavlja vedno bolj na zdravo ne le narodno, ampak tudi gospodarsko podlago. Sicer je pa naša sodba ta, da volilna reforma, kakor jo predlaga dež. odbor, oziroma referent dr. Venezian, v tej obliki ne doseže više sankeije ter da je gospodujoči kliki le na tem, da meče masi pesek v oči, dobro vedoča, da taka reforma ne bo potrjena, kakor je to dobro vedela leta 1898., ko je predlagala volilno reformo na podlagi občne volilne pravice z enim volilnim razredom, kateri bi volil na jedno listo vse poslane. Kakor je takrat vlada izjavila, da ne vepreje take volilne reforme, osvedočenimo, da zavzame tudi proti sedanjemu predlogu isto stališče, ker to ni ne liberalno, ne demokratično, najmanj pa pravično, da se izključijo od volilne pravice tisoči in tisoči davkoplačevalcev, ki plačujejo osebni davek, kateri je mnogokrat mnogo viši, nego so davki malih posestnikov in obrtnikov. Vsi avstrijski občinski in deželnozborni volilni redi in istotako državnozborni volilni redi pripoznavajo take volilce.

Namerjani novi volilni red za Trst in okolice ima pač uveljaviti svoja načela za daljšo dobo let ter se ne bo tako hitro spreminjal; zato si ni mialiti, kakor že omenjeno, da bi vlada mogla pristati na to, da se v vsej Avstriji jedino v Trstu izključijo od volilne pravice državljani, ki plačujejo znaten del državnih davkov. Istotako si ne moremo mialiti, da bi vlada mogla pritrditi temu, da dobiti zgornja in spodnja okolica, ki sestavljata skupno vsaj peti del vsakega prebivalstva tržasko dežele, le deveti del poslancev! In to verjemo tem manjše, ker nam je znano, da je vlada za časa županovanja Porenthe sama predložila volilno načrt, po katerem bi okoličnici pripadalo 14 poslancev, ka-

teri volilni načrt pa ni prišel v razpravo, ker je bil takrat deželni zbor razpuščen. Vladajoča klika hoče torej, kakor smo že zgoraj naznačili, a predloženo volilno reformo doseči dvojen uspeh: ljudstvu dati razumeti, kako grozno demokratična da je, ker predlaga kolikor-toliko demokratično volilno reformo, a istočasno v resnici istemu ljudstvu ničesar dati, dobro vedoča, da taka volilna reforma ne zadobi veljave zakona. Pri vsem tem pa se poslužuje vladajoča klika lepe prilike, da bo napadala vlado, češ, da je le-ta poslednja protivna razširjenju volilne pravice! To je po našem mnenju označenje vse nove volilne reforme.

V znamenju italijanske krone! V tem znamenju vršila se je včeraj v našem mestu slavnost na čast udeležencem 8. občnega zbora laškega šolskega društva »Lega nazionale«. Na sredi velikega trga, pred mestno palačo, napravljen je bil namreč lesen paviljon, popolnoma v obliki italijanske kraljeve krone. Ta paviljon je bil obdan ves z rudečimi lučicami, da so se po noči, ko je bila razsvetljava, določno poznale oblike laške krone, na čije vrhuncu se je blestela tržaska helebarda. Torej grb našega mesta na vrhuncu laške krone, krasna kompozicija za srca naše irredentiške kamore! Pod krono je manjkal le še laški kralj, in iluzija bila bi popolna, seveda le iluzija. Da se je občni zbor Lege vršil v našem mestu za časa predzadnjih državnozbornih volitev, takrat, ko je tržaska kamora klicala nam Slovincem »Amen!«, potem smo prepričani tudi mi, da bi se bila včerajšnja laška slavnost vršila tako krasno, kakor jo je — opisal današnji »Piccolo«. Ali gospōda, to so sedaj tempi passati! Vsi lepi opisi v »Piccolu« ne pomagajo nič, ker ne-le da ne odgovarjajo resnici, marveč so z isto v direktnem nasprotstvu.

Mi smo imeli priliko videti pred nekoliko leti tudi občni zbor »Lege« v bližnjem Koprju, ali to je bilo kaj drugega; tam je bilo res opaziti neko pristno navdušenje med ljudstvom (seveda se je tudi tam sedaj korenito spremenilo), včeraj pa smo mogli opaziti med tržaskim ljudstvom tako ledeno-mrzlo apatijo (še ne naravnost nasprotje) proti vsem »Legionim« slavnostim, kakor da bi to slavnost priredilo kako angleško, ne pa laško društvo. Mesto je ves dan kazalo popolnoma normalen značaj in je bilo vsprejemanje zunanjih gostov popolnoma hladno in skoro neopazeno. Ljudstvo, kar se ga je bilo zbiralo o dohajanju parnikov in vlakov, prišlo je tja večinoma iz radovednosti, ne pa iz navdušenja. V opis zborovanja samega se nečemo spuščati, toliko pa lahko omenimo, da jim v finančnem obziru — kakor smo povdarjali že pred kratkim — ne gre ravno najbolje. Na zborovanju sta se dogodila tudi dva interesantna intermezza. Par kamorističnih lakajev je namreč zahtevalo, naj govori »tržaska zvezda«, posl. Hortis; ta pa se gotovo ni nikakega govora naučil na pamet in je izrekel samo jeden stavek, v katerem je predlagal, naj se prihodnji občni zbor vrši v Tridentu na Tirolskem.

Še lepše se je zgodilo z dr. Venezianom. Ko je par kamoristov zahtevalo, da bi govoril tudi ta njih najvišji glavar, je isti kar naenkrat izginil, da-si je bil prej navzoč; in predsednik je zborovalcem moral naznaniti žalostno vest, da preslavnega Veneziana nikjer ni. Tu nam je nehoté prišla na misel ona smešnica, ko je služabnik, hote odpraviti nekega upnika, rekel istemu na vrstih: »Gospodar je rekel, da ga ni doma.«

Mimogrede omenjamo tudi, da so kamoristi dobro skrbeli tudi za to, da se tekom včerajšnjega dne ni zbiralo preveč ljudstva na velikem trgu. V lesenem paviljonu na sredi trga so namreč ves dan neki laško-uniformirani godci iz bližnjih malih mestec tako neusmiljeno razbijali na svoje instrumente, da ni mogel nihče obstati v njih bližini.

Glavna slavnost pa se je vršila sinoči s koncertom in razsvetljavo na velikem trgu. Pod vsem moramo konstatirati, da se je razsvetljava omejila na to kar je ofcijelno priredil magistrat. Nič več in nič manj. Niti na velikem trgu niso bila razsvetljena okna privatnih stanovanj in seveda še manj po mestu. Na velikem trgu je bilo natlačeno občinstvo, to je res; da pa je bilo vse to občinstvo, kakor trdi »Piccolo« »un'anima sola«, to pa — ni res!

Res je marveč, da velikanška večina ljudstva, ki je bila zbrana na velikem trgu,

je sestajala iz najrazličnejših slojev in iz vseh tu bivajočih narodnosti, tako, da bi bil tujec, ki bi bil nenadejano zašel v to maso, težko pogodil, ali je slavnost laškega, slovenskega ali pa celó nemškega značaja. Mi smo krožili po vsem trgu, a smo povsod našli zaporedoma na slovenske, laške in nemške gručice. Najbolj pa si spoznaval dušo mas, ko so v paviljonu na sredi trga spremljevanjem orkestra peli himno društva »Lega nazionale«. Ogromna večina ljudstva, gotovo nad 90%, je molčé in apatično poslušala to himno, kateri so ploskali gospōda na balkonih mestne palače in le tu pa tam kak posamičnik med množico. Le okoli godbe je bila zbrana nekoliko stotin oseb broječa »klaka«. Ploskanju te klake pa je energčno protestiralo močno žvižganje, ki se je razlegalo iz vseh točk prostranega trga. To žvižganje se je ponavljalo vsakokrat, ko je klaka z mestne palače in okoli godbe poskušala ploskati, in sicer je bilo žvižganje takó intenzivno, da je nadglasalo petje, godbo in slabotno ploskanje.

Najhujše pa je prišlo proti koncu. Ko se je z balkona mestne palače slišal vsklik »evviva Trieste italiana«, zagrmelo je iz množice pred mestno palačo vsklikanje »abasso la camorra« in vsakovrstnih drugih klicav na naslov gospodujoče klike. Gospōda, prestrašeni valed tega pojava ljudskih mas, so bliskoma zginili in takoj so bila vsa okna zaprta. Na to so nekateri kamoristi poskušali intonirati legino himno, meneči, da se gotovo odzove vsa množica. Ali skupili so jo; mesto himne se je iz množice vsula cela ploha psov na kamoriste in takoj zatem je močno zadonela delavska himna, na kar je nastala velika zmešnjava, da so se kar bliskoma izpraznile vse kavarne. In ljudstvo, ono namreč, ki je samo pasivno gledalo, začelo je naglo zapuščati veliki trg; seveda ni treba povdarjati o tem, da so na tem begu prvi bili kamoristični gospōdiči.

Neareč sicer ni bilo, ali palo je dokaj klofut in nekatere gospe v kavarah so pale v nezavest, čemur pa so hitro pomagali zdravniki, ki so v diru pritekli z zdravniških postaj.

In gledati smo morali vozove z rudečimi krizi, kakor po kaki bitki v južni Afriki. In za kamoro je bila sinoči res zgubljena bitka; poraz, ki so ga irredentiški kamoristi doživeli sinoči, se daje primerjati le še moralnemu porazu, katerega so doživeli o zadnjih državnozbornih volitvah za V. kurijo. Samo da je bil sinočnji poraz zanje še sramotnejši, ker se je dogodil pred oči laških gostov iz ostale Primorske, Tirola in Dalmacije. Mi vas, kakor ljudje, ki imajo čuteče srce v prsih, dragi gospōde, prav srčno obžalujemo, ali kaj hočete: ne gre več! Udajte se v svojo usodo in spominajte se emavskih učencev, ki so opozarjali svojega nebeškega Mojstra: Gospod, mračni se. dan se je nagnil!

Za pravico narodne jezika v cerkvi. Dobili smo poziv, podpisan od mnogih prvoboriteljev v Dalmaciji — na čelu jim župan splitski, V. Milić —, v katerem pozivljajo isti na shod, ki se bo vršil v občinskem gledališču v Splitu dne 6. julija v namen sporazumljenja in dogovora za skupno akcijo, »da se hrvatskemu narodu ohrani nekršena pravica do rabe slovenskega jezika na vršenju božje službe v katoliških cerkvah.«

In zopet šole! »Zatrl niste spečih, ne boste nas bodečih!« — tako pravi slovenski pesnik. Pesnik je prorok. On nam prorokuje, da nas ne bodo mogli zatreti nikdar. Še takrat, ko smo spali, se jim ni posrečilo to. In kako so se trudili od nekdaj, kako se trudijo dandanes, da bi mi izginili! — Jednega otroka nam potujejo, a že sta na njegovem mestu dva druga slovenska otroka! Jaso se vidi, da jim delo ne gre iz-pod rok tako kakor bi oni hoteli. In kako naj bi jim šlo, ko je njih delo krivično? Mi vstajamo, mi vstajamo! Mi ne spimo več, mi zahtevamo, naj neha v Trstu krivica in na nje mesto naj stopi pravica!

In koliko nas je pod našo zastavo, koliko nas je, ki hočemo zatreti tisočletne krivice, a na njih mesto posaditi pravico!

In koliko nas bo pa še v Trstu, ko bomo imeli slovenske šole!

A že danes nas je mnogo. Že danes nas je toliko, da se nas nasprotnik boji. In v tem strahu dela na vse mogoče načine, da ne pridemo še do tiste veljave, kakor bi jo morali imeti po našem številu. Ali ura našega odrešenja se bliža.

Tej nadi se ne moremo odpovedati, ta nada nas bodri in vspodbuja: da ne more

več dolgo trpeti, ko bomo tudi mi v Trstu živeli kakor svoji na svojem.

Priti mora čas, ki stre krivico, ki jo že toliko let dela tržaška »camora« tržaškemu Slovenceu! In to uvidevajo že tudi Lahí sami. Izlasti mnogokateri laški trgovec je že začel prihajati do prepričanja, da trgovci nimajo najmanjšega dobička od tega, ako nasprotujejo Slovenceu.

In v Trstu je mnogo trgovcev. Mesto sovraštva do Slovencev jelo je polagoma nastopati spoštovanje, ker jim tako več nese, ker so jih razmere prisilile do tega!

Evo dokaz: Mesarji v Trstu so bili Lahonom najtrdnjša zaslomba. Jednemu takemu mesarju predla je že huda in nevarnost je bila, da bo moral zapreti, ker ni bilo odjemalcev. In odjemalcev ni bilo, ker so se ga ogibali Slovenci, ki so ga poznali, da je preveč rušč. A sila kola lomi. V nesreči se je spomnil, da sta mu bila oče in mati Slovence, da sta govorila žnjim »po domače« in poskušal je tudi on z odjemalci govoriti »po domače«.

Ia to mu ni bilo v škodo, temveč v korist, ker odjemalci — naša vrla slovenska dekleta — hodijo rajše v tako prodajalnice, kjer govorijo »po domače«, nego da bi hodile tja, kjer bi znale za svoj pošten denar dobiti še psovko: »ščava«.

Za nas se obračajo stvari na bolje. Lahí sami uvidevajo, da z uničevanjem Slovencev si prav nič ne pomagajo v gmoetnem obziru, pač pa si le škodujejo. Dal Bg, da bi ji to spoznanje v najkrajšem času privedlo do tega, da ne bodo več nasprotovali slovenski šoli v Trstu!

Ponarejalec slovenskih prtljkov. Minolo soboto sem šel službeno v hišo št. 17. v ulici Coroneo. Na stopnicah sem opazil tablico z imeni stanovalcev. V isti hiši stanuje več slovenskih družin, od katerih poznam dve. Glavar ene se piše (in to je razvidno iz listka na vratih stanovanja) za Kumarja. Na tablici pa stoji Cumar! Drugi se piše za Kozloviča, na tablici pa stoji Coslovich!!

Ako hoče kedo izpostavljati imena, je to prav, ker služi v kazipot strankam, a da si kak hišni lastnik upa falsificirati poštene slovenske prtljke — je nedopustno! Potemtakem postaja hišni lastnik — agent lahonskih agitatorjev, kar bi morale slovanske stranke strogo zabraniti.

Na okrajnem sodišču sem tudi opazil isto bolezen. Ako le morejo zapišejo kak »che« mesto »k« itd. To treba zabraniti enkrat za vselej. Gospóda naj se uče vsaj toliko slovensšine, da bodo znali pravilno vsaj — prepisovati slovenska imena!

Poročevalce.

Razne dobre misli. Pišejo nam: Zadnjič smo čitali v »Edinosti«, v kakem sramotnem stanju se nahajajo mestni nasadi in v prvi vrsti oba vrtniča pod pošto palačo.

Ta teden se je delalo z mrzličavo hitrostjo, da se vsaj nekoliko poravnata greh zanemarjenja.

Na tem pa, da se je popravilo vsaj nekaj se imam zahvaliti le glasoviti »Legi« in njenim večernjim »slavilcem«, ki so našli vse tako lepo urejeno celo tam gori v mestnem gozdiču!

Za lepe vprejme so naša laška gospóda kakor vstvarjeni! In kedo bi tudi ne bil, ko ima polne jasli, iz katerih lahko po svoji volji zajema in ima slavno publiko, ki rada plačuje ogromne davke v zabavo »ljubim gostem«!

Radovedni smo pa, se je li »slavna« mestna gospóda spomnila pošteno nagraditi mestne delavce in v prvi vrsti mestne pometače, ki so morali podvojiti svoje sile, da so osnažili pota, koder so hodili »vrlci« snovi dedne kulture?

Radovedni smo tudi, kaj odgovoré mestni »očetje« revnim pometačem, ki zahtevajo za njih naporno in nezdravo delo cele — tri krone na dan?!

Sreča še, — pa ne za nas — da niso tudi pometači že prošli teden napovedali stavke, tako bi imeli »ljubi gostje« poleg pomanjkanja tramvaja tudi polno mesto raznovrstnih nasadov v — zabavo in razvedrilo!

No, šalo na stran. Naše mesto je danes srečno, ker ima sladke spomine in — prazne blagajne!!

Družba sv. Cirila in Metodija name-rava letos prirediti svojo veliko skupščino v Ilirski Bistrici. Velike skupščine so bilo do mala ob četrtkih. A Ilirski Bistričanje pro-sijo radi krajevnih svojih razmer letošnje ve-

like skupščine izjemoma za nedeljo. Ne četrtek, 7. avgusta, nego nedeljo, 10. avgusta, naj bi torej letošnje leto istotam bila. Da vodstvo prav ukrene in se bo zamere na nobeno stran, prosi se n. pr. kake časniške ali do družbe naslovljene prijazne izjave, ko bi nedelja, 10. avgusta, ne bila morda nepri-praven dan duhovščini ali kakemu drugemu stanu. — Ker bo odborova v tem odločujoča seja četrtek, 3. julija, prosi dobrohotnega pohitjenja.

Družbeni odbor.

Štrajki. Štrajk tramvajskih uslužbencev nadaljuje. Včeraj so imeli shod, na katerem so sklenili vstrajati v štrajku in so formulirali odgovor na pojasnila, katera je priobčilo vodstvo za njih spomenice. Danes je zapričelo voziti par električnih vozov, katere vodijo inženirji sami. Videli smo na svoje oči, kako je na nekem vozu sam ravnatelj Wigoy opravljal zavarovalno službo. Nadejamo se pa, da vodstvo ne doseže ničesar s tem manevrom in da bodo uslužbenci še nadalje solidarno postopali.

Mizarji iz Lloydovega arzenala so imeli včeraj shod, na katerem pa niso prišli do konkretnega sklepa, kako jim je nadalje postopati.

Zaradi zagotovitve zakupne dobave sena, slame, drv, premoga in ovsa za čas od dne 1. septembra 1902. do 31. avg. 1903. vršile se bodo pismene ponudbene razprave v uradnih prostorih c. in kr. vojaških preskrbovalnih magacinov, in sicer v nastopnih postajah: v Gradci dne 16. julija 1902, v Mariboru dne 25. julija 1902, v Celju dne 23. julija 1902, v Ljubljani dne 21. julija 1902, v Celovci dne 31. julija 1902, v Be-ljaku dne 29. julija 1902, v Trstu dne 18. julija 1902, v Gorici dne 10. julija 1902 in v Pulji dne 12. julija 1902.

Natančnejši pogoji in ponudbeni obrazci so razvidni iz obširnega razglasa v št. 143. »Slovenskega Naroda« od dne 25. junija 1902, kakor tudi na vseh c. in kr. vojaških preskrbovalnih magacinih do razpravnega dne mej 10. in 12. uro dopoldne.

C. in kr. intendancijska 3. voja v Gradci. **Dražbe premičnin.** V torek, dne 1. jul. ob 10. uri dopoldne se bodo vladni saredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča z: mu-vilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ul. Sanita 8, tirjave; ulica Sette Fontane 33 a, konj; ulica Sanita 9, hišna oprava; Padriče 43, vez in omara; ulica delle Poste 4, tiskarski stroji; ulica Gelsi 6, obuvala, ulica della Sorgente 3, hišna oprava; ulica S. Spiridione, hišna oprava.

Remonski vestnik. Včeraj: topla r b 7. uri jutraj 18°5 ob 2 uri pop. 18°5. 26° C. — Tlakomer ob 7. uri jutraj 768.5 — Danes plima ob 7.12 predp. in o 5.33 pop.; oseka ob 0.37 predp. in ob 1.33 popoldne.

Vesti iz ostale Primorske.

× **Občinske volitve v Veprimu.** (Dopis). Tu Vam pošiljam malo sliko iz naše volilne kampanje.

Da bi si pre — alavni Kratičevci, ki so dosedaj gospodovali v občini, zagotovili II. razred, najeli so dvojico naših izdajic, da sta se prijavila na našem c. kr. davčnemu uradu, češ, da posedujeta eden njiju 30.000 K, drugi pa 36.000 K. Ta dva naša Rothschilda sta: 1) oni s 30.000 K — Andrečič Ivan p. d. Zvana, oštr iz Tumpičev, sedaj tudi občinski svetovalec, o katerem je le en glas, da je namreč na robu svoje propasti — 2) s 36.000 K pa je Anton Gasperič Plovanič, naš najzagriženiji protivnik ter sedaj kandidat za župansko stolico. Ta poseduje sicer res lepo kmetijo, a ta mu ob sedanjih neugodnih ekonomskih okolišnih absolutno ne more nositi tisočev.

A sedaj vprašujemo! Vzakomur se sdi krivično, in je tudi, ako se je kakaga tužnega kmeta obremenilo z osebnim davkom; kako naj si torej tolmačimo to, da se tu dvojica kmetov, ki nič bolje ne stojita, nego drugi kmetje, sama prijavljata, naj se ima odmeri lepi davek preko 50 K? Kd o plača to zanj? Ali more davčna oblast dopuščati tako grdo igro! Ali more molčati k temu politična oblast? Ne more — ako jej je kaj do javne in osebnosti do volilne morale!

In če ona dva kmeta res toliko pose-dujeta, zakaj nista priznala tega za dobo fasij? Odkodi jima kar hkratu toliko imetja?

Ker pa so gospodje na davčnih oblasti v okraju volovskem, morda nekoliko bolj po-

— Schreiberaki razpoloženi (Saj se umemo!), morda ni neopravičeno, ako opozarjamo stem tudi visoko c. kr. namestništvo v Trstu na gori označene volilne mahinacije. Zabeleži naj si za eventualno potrebo tudi po volitvah.

Našega kapelana niso vpisali z virinim glasom v I. razred, ampak po vsebni doho darini v III. razred.

Reklamacij je vse polno.

× **Družba sv. Cirila in Metodija za Istro.** O letošnji glavni skupščini smo že priobčili kratko sporočilo. Ali vspricho velike, neprecenljive važnosti te družbe za bodoči razvoj, za usodo našega življa v Istri vidi se nam potrebno, da s pismetki iz krasnega in temeljitega poročila družbinoga tajnika gosp. Viktorja Cara Emina, seznanimo svoje čitatelje z dosedanjimi vpehi in sedanjim stanjem te družbe. Uverjeni smo, da s tem vspodbudimo čitatelje na čim intenzivnejše podpiranje te šolske družbe, ki deluje na polju, kjer se gradijo garancije za bodočnost naroda, kjer se vzgaja mlada generacija.

Uvodoma pravi tajnikovo poročilo: Družba naša more s ponosom gledati na minolo upravno leto svoje. V tem letu se je kazala njena moč in sila, kakor nikdar še dosedaj. V tem letu je družba uprav divno napredovala nasproti svojem namenu, ki so ga imeli pred oči začetniki njeni. Minolo upravno leto je prineslo naši družbi preglednih pridobitev, a zastava sv. Cirila in Metodija se je pomaknila dalje — in ista se vije danes na toli različnih točkah Istre naše, vije se ponosna zastava, valoveča v zraku dihom najtoplejšega rodoljubja. A naš Istran, ubogi naš trpin gleda vanjo oduševljen, v to zastavo — in klobukom v roki, polni žuljev, prigiblje svoje potao čelo, svoje od razkošnega ganotja orosene oči in mukotrpno svojo glavo prigiblje on pred zastavo in v sre-u in v duši se klanja veličastni ideji, utleseni v slavnem imenu družbe sv. Cirila in Metodija, klanja se ideji, ki naj ga reši, da ga ohrani staremu deblu, rojstni materi — narodu hrvatskemu.

Slavna ideja, ki je našo družbo vodila od nje osnutja sem, ustvarila je ter je v minolem letu pokazala toliko lepih sadov, a meni je prijetna dolžnost, da vam te sadove, te posledke vstrajnega, večletnega in požrtvovalnega delovanja našega ravnateljstva predočim danes s tege mesta. Slaba in blebda bo ta alika, le nekaj kratkih debelih potez; in tudi ne more biti drugače, ako jemljemo v obzir izredno razširjenost naše družbe, kakor tudi mnogostranost in različnost področja, v katero je družba v minolem letu posegla še globlje.

Sestavljajoč to poročilo posluževal sem se dosedanje prakse ter sem potem vse delovanje ravnateljstva v letu 1901. ločil na dve veji: na vire, iz katerih bi družba imela erpiti pogoje, potrebne za nje obstanek ter na delavnost družbinoga ravnateljstva v ožem zmišlu, na delavnost, ki ima v prvi vrsti iti za dosežanjem družbinih konečnih ciljev.

Ti dve veji izhajati iz istega stehla. Oni morati biti vedno sveži, življenjski soki ju morajo oživljati brez prestanka, kajti, ako bi se posušila jedna od njiju, usahnila bi tudi druga, a drevo bi ostalo brez sadu.

Temu primerno je ravnateljstvo družbe v minolem upravnem letu uravnavalo vse svoje delovanje v tej dvojni smeri. Odkar obstoji družba, glavna misel njenih ravnatelj-siev je bila ta, kako najti načina, da družba pride do stalnih dohodkov in kako bi ti dohodki se svoje strani naraščali čimbolj?

Prvi vir temu imajo biti podružnice. — Dosedaj jih je ustanovljenih preko 50. Zadosnost lepo število.

Drugo vprašanje pa je, da-li so te podružnice ustrezale, in da-li še ustrezajo nam, ki so se gojile do njih v dobah, ko so bile zasnovane? S te strani se je mnogokrat prigovarjalo našim podružnicam, da mnoge med njimi niti od daleč ne odgovarjajo namenu, radi katerega so bile zasnovane. (Pride še.)

Vesti iz Kranjske.

× **Obsojen detektiv.** Vpokojeni mestni policijski detektiv Mikael Šuber je bil na c. kr. deželnem sodišču v Ljubljani obsojen na tri dni zapora, ker je preskrbel dvema fantoma, ki še nista bila izpolnila vojaške dolžnosti, vozna lista, da bi se odpeljala v Ameriko.

× **Tujci v Ljubljani.** Tekom tega meseca je došlo v Ljubljano okolu 1700 tujcev, ki so pronočevali v tamkajšnjih hote-

lih in gostilnah. Po številu je bilo istih za 200 manje nego v prejšnjem mesecu. Izmed teh jih je bilo 110 iz tujih držav.

Brzojavna poročila.

Ministrski predsednik Széll.

DUNAJ 30. (B.) Ministerski predsednik pl. Széll je prišel danes zjutraj semkaj iz Ratota.

Bolezen angleškega kralja.

LONDON 30. (B.) Kakor se zagotavlja, napreduje stanje kralja Edvarda zadovoljivo. Zvečer ni bilo izdano nikako poročilo. Od-slej se bodo izdajala sporočila le ob 10. uri predpoludne in ob 7. uri zvečer.

Nesreča na Donavi.

BUDIMPEŠTA 30. (B.) Na nekem parniku ogrske družbe za plovbo na rekah in jezerih se je dogodila včeraj nesreča. Na parniku je bilo 800 izletnikov, ki so se vračali v Budimpešto. Ker je bila voda visoka, je dimnik parnika zadel ob srednji steber mostu. Dimnik se je zvrnil na potnike in je ranil eno osebo težko, več njih pa lahko. Potnikov se je polastil velik strah, ker so menili, da se parnik pogrezne. Po pol uri je parnik došel ob kopno brez nadaljne nezgode. Uvedena je stroga preiskava.

Cesar Viljem in kralj Edvard.

KIEL 30. (B.) Cesar Viljem je prejel včeraj brzojavko, ki se glasi v nemškem prevodu: »Z globokim obžalovanjem čujem ravnokar o nesreči, ki je v Kuxhavenu zadela tvojo torpedovko in ki je provzročila smrt poveljnika in več mož posadke. Jas vem uvaževati to, da zadoje povelje povelj-nika kapitana Rosenstocka pred njegovo smrtjo v valovju se je glasil, da naj se Ang-leži najprej vsprejmajo v rešilni čoln«.

Cesar Viljem je odgovoril z nastopno brzojavko: »Globoko ganjen po prijaznem pojavu Tvojega sočustva sem o istem takoj obvestil brodogve po signalih. Častniki in moštvo cenijo visoko, da je bil prvi čin našega novega admirala toliko prijateljsko sestavljeno sporočilo. Isti prosijo, da izrazim njihovo odkritosrčno zahvalo in zružujejo, kakor jaz, svojo željo z ono Tvojega brodogve, da zadobiš zopet popolno toli drago no zdravje«.

Loterijske številke, izrebane dne 28. junija:

Trst	34	42	2	51	45
Linc	18	73	86	16	58
Inomost	32	23	55	18	64

Čitatelje opozarjamo na oglas gosp. Vatovca ter priporočamo našim trgovcem, naj se ne ozirajo na p-nudbe tujcev — naših nasprotnikov, ker smo gotovi, da bodo bolje postreženi pri našem Vatovcu, nego drugod — bilo glede blaga, bilo tudi glede cen. Svoji k svojim!!

PROTI

kašlju, gribole, hripavosti, katanu, upa-danju glasu, itd. itd.
zahtevajte vedno

Prendinijeve paštilje

Čadevit učinek pri pevolh, govornikih, prepeved-nikih, učiteljih itd.

Dobivajo se v škaflicah v Prendinijevi lekarni v Trstu in v vseh takajšnjih boljših lekarnah kakor tudi po celi Evropi.

Škaflica stane 60 stotink.

Aleksander Levi Minzi

Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst.

• T R S T •

TOVARNA: Via Tona, vogal
Via Libertina
ZALOGE: Piazza Reario št. 2 (šolsko poslojje)
in Via Rittorja št. 21
Telefon št. 670.

Velik labor tpecartij, srecal in slik. Is-vrtnje naročbe tudi po posebnih načrtih.

Geme brez konkurence.

ILUSTROVANI ČENIK ZASTONI IN FRANKO
Predmeti postavio se na pa obrod
ali železnico franko.

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih cenah. Za enkratno insercijo se plača po 1 nvc. za besedo; za večkratno insercijo pa se cena primerno zniža. Gledači za vse leto za enkrat na teden stanejo po 10 glt. ter se plačujejo v četrtletnih anticipatnih obrokih. Najmanjša objava 30 nvc.

V Trstu.

Zaloga likerjev v sodih in buteljkah
Perhauc Jakob ulica delle Acque 12
Zaloga vsakovrstnih vin in butelj. Postrežba točna, cene zmerno.

Nepregorljive mrežice.

Vitez D. v Trstu, Piazza Negozianti št. 1.
priporoča slavnemu občinstvu svoje nepregorljive mrežice (retine) „Meteor“ in vse druge priprave za plinovo luč „Auer.“

Kavarne.

Anton Šorli priporoča svoji kavarni „Commercio“ in „Tedesco“ ki sta abajališči Slovencev. Na razpolago so vsi slovenski in mnogi drugi časniki.

Jak. Perhauc Ulica Stadion št. 20, pekarna in sladničarna
svež kruh večkrat na dan, prodaja moke. Vsprejema tudi domači kruh v pecivo. Postrežba točna.

Trgovina z izgotovljenimi oblekami.

Salarini Ponte della Fabbra št. 2, vogal ul. Torrente. Podružnica Piazza Pozzo del Mare št. 1. Zaloga izgotovljenih oblek za moške in dečke priporoča posebno za binkošne praznike in birno; obleke za moške od glt. 6.50 do 24, za dečke od glt. 4.50 do 12, suknene jope v velikem izboru od glt. 3 do 8, suknene hlače od glt. 1.80 do 4, volnene goldinarjev 4.50 do 9. Velik izbor površnih suknj v modernih barvah od glt. 9 do 16. Volnene obleke za dečke od 3 do 12 let od glt. 2.50 do 9, od platna ali satena v raznih barvah od glt. 1 do 5. Haveloki za moške in dečke po najnižjih cenah. Hlače od moških (zlojeda koža) za delavce, izgotovljene v lastni predilnici na roko v Korminu od glt. 1.30 do 2.

Lastna posebnost: črtane močne srajce za delavce glt. 1.20. Velika zaloga snovij za moške na meter ali tudi za naročbe na obleke, ki se izgotovijo z največjo točnostjo v slučaju potrebe v 24. urah.

Anton Breščak v Gorici, Gosposka ulica št. 14 in ulica Veturini ima v zalogi v veliki zbirki pohištva vseh slogov za vsak stan od najboljše izdelka. V zalogi ma: pedobe na platno in šipe, ogledala, žim-palato, razne tapetarije itd. Daje tudi na obroke.

Prodaja vina „Ai Maestri“

v ulici Valdirivo št. 17. Slavnemu občinstvu se naznanja, da se od danes naprej točijo sledeča vina: refošk črn po 98 novč., bela rebna iz Brd po 28 novč. za družine po ugodnejših cenah. Opolo iz Vias po 28. novč. Za obilen obisk se priporoča ter že v naprej zahvaljuje.

Vsak zamore moja vina analizovati in ako jih vdobi ponarejena (vdobi 100 glt. nagrade).

Skladišče vina ulica Acqu edotto 23. Prodaja vina sodih in butelj. Fine pašne in desertne vina na debelo in drobno, franko na dom po najugodnejši in konkurenčnih cenah.

Mihael Zeppar v Trstu, ulica San Giovanni št. 12

ima zalogo pečij od majolike v velikem izboru, sama novost, točijo glede risarij ali barv. Snov sestaja od same stropovine zemlje. Izključna zaloga za Trst, Primorje in Dalmacijo stavnoznane in odlikovane tovarne za peči Bratov Schütz v Banskem (Morava) ustanovljena 1848. Pri teh pečih se prihrani 50% na kurjavi. Lastna tovarna štedilnih peč. iz železa ali utišanih z majoliko. Izvršitev po meri in nizkih cenah.

Velika zaloga krompirja

Podpisani priporoča svojo zalogo raznovrstnega krompirja po najnižjih cenah.

Zaloga se nahaja
v ulici Valdirivo 11.
(zraven „Hotel Nazionale“).

Udani **Vatovec Jakob.**

Svoji k svojim!

Gostilna „Al Transwaal“.
prej „Antico Gobbo“ Via dello Scoglio.
(nasproti Drejevi pivovarni)

Podpisani priporoča I. vrste istrska, vipavska in dalmatinska vina, refošk, kraški teran. Opolo, prosekar, nadalje Dreherjevo pivo, Plzensko in Spaten v butelj. k.

Domača kuhinja vedno pripravljena. Kroglišče. Svojim rojakom se topla priporoča

Fran Benčič, krčmar.

Paglianovo mazilo (sirup)

za osveženje in čiščenje krvi

prof. Ernesta Pagliano

nečak pokojnega profesorja Hieronima Pagliano

je bilo predloženo zdravstvenemu vodstvu min. za notranje posle, koje je dovolilo razprodajo. Odlikovano na narodni farmacevtski razstavi 1894 in na higijenični narodni razstavi 1900 z zlatimi kolajnami.

Dvor višjega sodišča v Lucca je izdal razsodbo po koji ima trdka Hieronima Pagliano izključno pravico postopati proti vsakomur, ki bi razpečaval ponarejenja, ter je ob jednem prisodil trdki vse sodne trške in odvetniške troške provzročene do leta 1897.

Naš sirup je ravno isti, kojega je izumil 1838. pok. naš stric prof. Hieronim Pagliano ter hranimo njegove izvirne recepte, s kojimi se je dokazala resnica. Vsi ti dokumenti ki so pisani z njegovo lastno roko, so bili predloženi pristojnemu sodišču.

Pozivljamo vsakega, da prekliče; to zadošča v dokaz resnice, koje smo vedno trdili in razkrili brezvestne laži gotovih špekulantov. Zgoraj označene listine zamore si vsakdo ogledati. Ogibajte se vladno posrejarj in zahtevajte vedno izdelke, koji nosijo na lončku in ovitkih naš varstveno znamko. Trdka nima družic. **Napolj 4, Calata S. Marco.**

ADOLF HAUPTMANN

V LJUBLJANI.

Tovarna oljnatih barv, firneža, laka in steklarskega kleja.

Zaloga slikarskih in pleskarskih predmetov. Ilustrovani ceniki so franko na razpolago.

Naznanilo.

Se naznanja slavnemu občinstvu, da se nahaja

Novo tržaško

pogrebno podjetje

Alojzija Mozetič-a na lesnem trgu št. 4 (pred kavarno „Armonia“).

Svoji k svojim! „Novo pogrebno podjetje“ je v narodnih rokah, zato se topla priporočamo vsem ušinecem v mestu in v okolici. I to se nahaja na lesnem trgu št. 5, ra v ogalu nasproti kavarni „Armonia“.

GLOBUS
Glavni zastop za Trst, Kras, Goriško, Istro, Dalmacijo in Tirolsko zavarovalnega društva na življenje in rente

centralno ravnateljstvo na Dunaju
I. Franz-Josefs-Quai št. 1a (v lastni hiši).

Popolno vplačana glavica 2.000.000 K, ustanovljena od dunajskega bančnega društva in bavarske hipotekarne in menične banke v Monakovu.

Sprejema zavarovanja na življenje v raznovrstnih kombinacijah in proti nizkim premijam. Sprejema zavarovanja otrok brez zdravniškega gleda, izplačava v slučaju ženitve ali preloha v vojaške zavarovani znesek proti malemu odbitku pred pretikom zavarovalne dobe.

Glavni zastop v Trstu, Riva dei Pescatori št. 1. Telefon 469.

Iščajo se povsod zastopniki in agenti.

Obuvala!

Pri Pepetu Kraševcu

zraven cerkve sv. Petra (Piazza Rosario pod ljud. šolo)
Bogata zaloga raznovrstnih obuval za gospode, gospe in otroke.

Poštarne naročbe se izvrše takoj. Pošiljate so poštarne proste.
Krevzema vsako delo na debelo in drobno ter se izvršuje z največjo točnostjo in natančnostjo po konkurenčnih cenah.

Za mnogobrojne naročbe se topla priporoča

Josip Stantič čevlj. mojster.

Zalagatelj uradnikov in uslužbencev kanton-skega okolišča c. kr. glavnega carinskega urada in c. kr. generalnih okolišča; nadalje stražnikov c. kr. javne straže v Trstu in Miljah ter orožništva c. kr. priv. avstr. Lloyd.

Trgovski pomočnik

z dobrimi spričevali želi vdobiti službo trg. pomočnika ali magacinerja, najrajše v Trstu. Ponudbe naj se pošiljajo pod „Magaciner“ na upravo „Edinosti“.

„Andemo de Franz“

krčma

v ulici Geppa št. 14.

Toči vina prve vrste:

Bela vipavska liter po 36 kr.
Črna istrska „ 36 „
Istrski refošk „ 48 „

Kuhinja domača, vedno preskrbljena z gor-kimi in mrzlimi jedili po zmernih cenah. Družnam se pošilja na dom od 10 litrov naprej: Ipavsko belo liter po 28 kr.
Črna istrsko liter po 28 kr.

I priporoča se tudi krčmarjem, katerim dajem vinoud 50 litrov naprej po dogovorjeni ceni.

Josip Furlan, lastnik.

Živic i dr.

(Schlitz & Comp.)

Zaloga strojev, tehničnih predmetov in materijala.

Delavnica. — Inženjski urad.

TRST. — Trgovinska ulica št. 2. — TRST

— pri trgu vojašnice. —

Prodaja se:

MOTORJE na par, na plin, petrolej in bencin.
STROJE za obrtništvo in kmetištvo, za dom in sploh za vsako rabo.
PUMPE za vodo, vino, špirit, olje itd.
ŽELEZNE CEVI in njene sklepe.
CEVI iz drugih kovin, iz gume in platna.
PIPE in VALVE (zaklopnice) in druge me-dene ali bronene predmete.
MAŠINE ULOGE t. j. plošče, svitke in dr. iz gume, asbesta, bombaža.
SITE in druge priprave za mlino.
PASE iz usnja in drugih materijalov.
OLJE in MAST za mazanje strojev.

Posebno se priporoča posestnikom

Raznovrstne železne pluge, mlatilnice in čistilnice za žito, slamozeznice, stiskalnice za vino, olje in seno, škropilnice proti peronospori, elastične trake, gobe za cepljenje itd. Izdelujejo se načrti za napravo tovarn, vodovodov, vodnjakov, cest itd. in se tudi dela prevzame.

Odlikovan z dvema zlatimi in bro-nastimi kolajnami

Fran Hlavaty

ulica Giulia št. 1/A.

Obuvala po angleškem in francoskem vzorcu izdeluje po meri cenj. damam in gospodom kakor tudi za otroke. Delo okusno in trpežno.

Popravljanje starega obuvala.

Odlikovana v Rimu se zlato kolajno in zaslužnim križcem. Odlikovana na Dunaju se zlato kolajno in častno diploma.

Odlikovana tovarna za čopiče in ščetke

Ivan Angeli

ulica Canale 5

nasproti cerkve sv. Antona novega.

Edini specialist za izdelovanje zidarskih in slikarskih čopičev; lastna specializirana čopičev za barvanje s pokostjo.

Pleteni naslanjači francoskega sestava in nedosežne kakovosti.

Se ne boji nikake konkurence glede zmernih cen kakor tudi izvrstnega izdelka.

Čuvati se je dobro da se ne zmenja moja trdka s konkurenti jednakega imena.

Nova trgovina s papirjem

Klementina Vivante

Trst. — Passo S. Giovanni — Trst.

Pisarniške potrebščine in prodaja papirja. Izbor malih okvirjev od 5 novč. do 1 glt.

• Mašne knjige. •

Velikanski izbor razglednic.

Sama novost.

ZALOGA DALMATINSKIH VIN

iz lastnih kletij

in

ISTRSKI TERAN,

ki se topla priporoča družinam, gosp. krčmar-jem in restavratorem.

Simeon Pavlinović, ul. Chiozza 11.

Velikanska množina pohištva

in

tapetarij

se nahaja za samo en mesec po priložnostnih cenah v krasni dvorani

„TERSICORE“

ulica Chiozza št. 5, I. nad.

Izdelki najboljših mizarjev.

VELIKA ZALOGA

snovij za moške obleke iz tu- in inozemskih tovarn

Nasl. Frana Hitty

ul. Barriera vecchia 13.

Velik izbor:

perila, perkalja, cefira, satena.

Specialiteta podlag (fodre) in drobnarij za krojače.

Naročbe za moške obleke po meri se izvrše po zelo ugodnih cenah v 24 urah.

Na zahtevo vzorci brezplačno in poštne prosto.

Spoštovane slovenske gospodinje

Zahtevajte pri svojih trgovcih

ново

Ciril-Metodijevo

cikorijo.